

การศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาเพื่อการจัดสรรงบประมาณ  
จัดซื้อหนังสือในระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม

A Study on Participation of Student in the University of Phayao for  
Budget Allocation for the Purchase of Books in 1 Point Redeem 1 Item

ณัฐदानันท์ ยอดเมืองชัย

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา e-mail: nattadanun.yo@up.ac.th

---

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา ได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามนิสิตที่เข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2558 จำนวน 357 คน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม เพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก และด้านการรับรู้ผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อจำแนกออกเป็นด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การกำหนดความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก

2. ด้านการดำเนินงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การช่วยเหลือด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก

3. ด้านการรับรู้ดำเนินงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การได้รับความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การได้รับรู้สถิติการเข้าใช้ศูนย์บรรณสารฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการประเมินผล พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ สามารถรู้ผลคะแนนอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สามารถตรวจสอบระบบได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

#### คำสำคัญ:

เทคโนโลยีสารสนเทศ, การมีส่วนร่วม, ระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม, กระบวนการมีส่วนร่วม

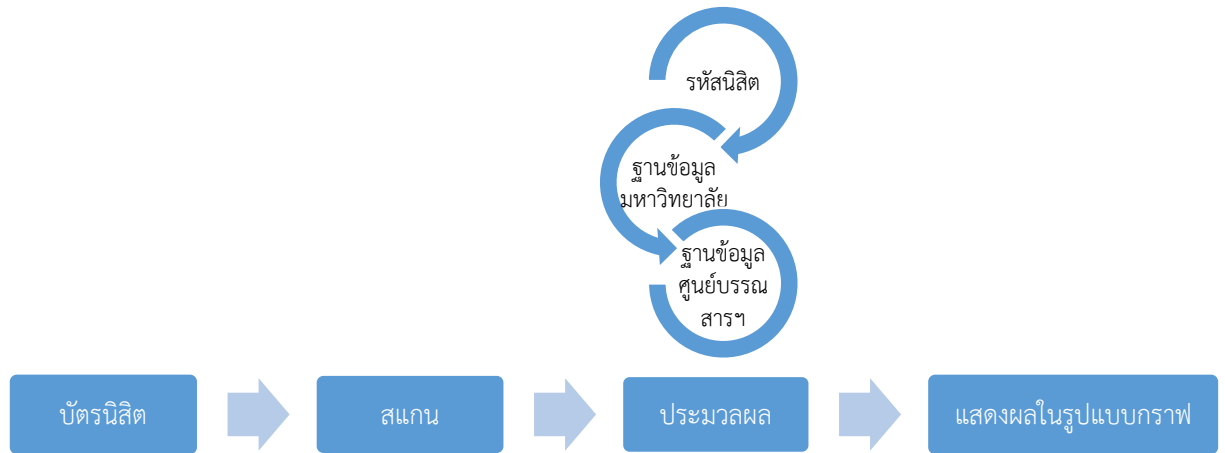
#### บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลซึ่งเป็นส่วนประกอบของสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งข้อมูลเสียง ภาพตัวอักษร และภาพเคลื่อนไหว ดังนั้น ข้อมูลจึงถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งขององค์กรที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน นอกจากนั้นการจัดการหรือการดำเนินการกับข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีระเบียบจะสามารถสร้างให้องค์กรเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

งานพัฒนาและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่หลักในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศเข้าสู่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนการค้นคว้าวิจัยของนิสิต อาจารย์ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป โดยใช้ค่า FTES หรือย่อมาจาก Full Time Equivalent Student คือนิสิตเต็มเวลาประมาณการเป็นเกณฑ์หลักในการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง ซึ่งทำให้คณะที่มีจำนวนนิสิตมากได้รับการจัดสรรงบประมาณมาก ส่งผลให้คณะที่มีจำนวนนิสิตน้อยได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยไปด้วย

ดังนั้น งานพัฒนาและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จึงได้ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถช่วยเหลือการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับการบริหารห้องสมุดและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีโดยการออกแบบระบบการจัดซื้อตามสถิติการเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ของนิสิตประจำคณะ โดยผู้เข้าใช้บริการจะต้องผูกบัตรประจำตัวนิสิตมายืนยันตัวตนก่อนเข้าสู่ศูนย์บรรณสารฯ เพื่อจะได้นำสถิติการเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ที่ได้มาประมวลผลข้อมูลและจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อให้กับคณะ ซึ่งการให้นิสิตมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ใช้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกระบวนการก่อนการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือ ซึ่งถือเป็นการให้ความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาด้วยความเต็มใจอันจะนำไปสู่ห้องสมุดที่ตอบสนองความต้องการของนิสิตอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้อง พรพรรณ จันทร์แดง (2557 : 9) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารห้องสมุดยุคใหม่ (Modern Library) หรือห้องสมุดที่นำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานการบริหารจัดการสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุด ซึ่งจะไม่มีแต่เพียงสารสนเทศตีพิมพ์อย่างเดียว แต่ยังประกอบด้วยสื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการสืบค้นสารสนเทศไม่จำกัดอยู่เพียงภายในห้องสมุดเท่านั้น แต่ยังสามารถสืบค้นทางไกลด้วยวิธีการออนไลน์รูปแบบการให้บริการมีหลากหลายมากกว่าในอดีตและเน้นการบริการเชิงรุกมากขึ้น

ระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่มเป็นการพัฒนาโปรแกรมโดยใช้เว็บแอปพลิเคชัน ซึ่งโปรแกรมจะรับข้อมูลจากการสแกนบัตรนิสิตทางเครื่องสแกนบาร์โค้ดแล้วนำข้อมูลจากรหัสนิสิตไปดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำข้อมูลมาจัดเก็บในฐานข้อมูลของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และดำเนินการแยกข้อมูลของนิสิตตามคณะเพื่อนำผลที่ได้มาคำนวณเป็นค่าร้อยละกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อซื้อทรัพยากรสารสนเทศต่อไป



ภาพที่ 1 ระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่ม

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา

### ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่ม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นิสิตของมหาวิทยาลัยพะเยา

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างนิสิตที่เข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2558 จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางของ เครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 357 คน

#### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่ม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีเนื้อหาการสอบถามแยกเป็นประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แท้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม และทดลองการใช้ระบบโดยให้นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ใช้บัตรประจำตัวนิสิตยืนยันตัวตนก่อนเข้าสู่ศูนย์บรรณสารฯ เพื่อนำสถิติที่ได้มาประมวลผลข้อมูลและจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อให้กับคณะ จากนั้นจัดทำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของนิสิตเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือในระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2558

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย เลขคณิต (Mean)

#### นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมุ่งใจให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้บัตรนิสิตยืนยันการเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษาเพื่อเก็บสถิติเป็นค่าร้อยละในการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือ

ระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมโดยใช้เว็บแอปพลิเคชัน ซึ่งโปรแกรมจะรับข้อมูลจากการสแกนบัตรนิสิตทางเครื่องสแกนบาร์โค้ดแล้วนำข้อมูลจากรหัสนิสิตไปดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำข้อมูลมาจัดเก็บในฐานข้อมูลของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และดำเนินการแยกข้อมูลของนิสิตตามคณะเพื่อนำผลที่ได้มาคำนวณเป็นค่าร้อยละกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อซื้อทรัพยากรสารสนเทศต่อไป

กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง (1.) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2.) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (3.) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (4.) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

#### ผลการศึกษางานวิจัย

##### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ศึกษาได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากนิสิตที่เข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ระหว่างเดือน มิถุนายน – สิงหาคม 2558 จำนวน 357 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 58.80 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.20 มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมา มีระดับการศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20 สังกัดคณะ นิติศาสตร์ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมา สังกัดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศฯ จำนวน 31 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.70

##### ตอนที่ 2 กระบวนการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่ม เพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก และด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อจำแนกออกเป็นด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การกำหนดความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 อยู่

ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก การจัดลำดับความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก การเลือกนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมาก และการดำเนินการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ด้านการดำเนินงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การช่วยเหลือด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก การขอความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก การประสานงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก และการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. ด้านการรับรู้ดำเนินงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การได้รับความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การได้รับรู้สถิติการเข้าใช้ศูนย์บรรณสารฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก การได้รับข้อมูลที่ต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก การได้รับงบประมาณจัดซื้อหนังสือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก และการได้รับแรงจูงใจในการเข้าใช้ศูนย์บรรณสารฯเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมากตามลำดับ

4. ด้านการประเมินผล พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ สามารถรู้ผลคะแนนอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สามารถตรวจสอบระบบได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก สามารถติดตามระบบได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก แสดงการเข้าใช้ระบบอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก และแสดงการประมวลผลที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

## อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การกำหนดความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่มเป็นผลจากแนวทางข้อเสนอแนะการประชุมร่วมของคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อช่วยจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อหนังสือนอกเหนือจากการใช้ค่า FTES (Full Time Equivalent Student) ซึ่งมหาวิทยาลัยพะเยาใช้ในการจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อหนังสือเป็นประจำทุกปี ซึ่งคณะที่มีค่า FTES มากเนื่องจากมีจำนวนนิสิตลงทะเบียนเรียนเต็มเวลามากก็จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากยิ่งขึ้นไปด้วย ซึ่งทำให้คณะที่มีนิสิตลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาน้อยได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยไปด้วย เมื่อจัดหาระบบ 1 แด้มแลก 1 เล่มขึ้นมาจึงเป็นการกระตุ้นให้คณะที่มีนิสิตลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาน้อยมีช่องทางในการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มมากยิ่งขึ้นโดยคณะจะไปกระตุ้นให้นิสิตมาเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ เพิ่มมากขึ้น เมื่อใช้บริการมากยิ่งขึ้นทำให้คณะได้คะแนนสะสมมากยิ่งขึ้น เมื่อได้คะแนนสะสมมากยิ่งขึ้นก็จะได้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือมากขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 228) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจกรรมและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร หรือเครือข่ายเพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดความเห็นถูกรับฟัง และนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และ

ที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ หรือองค์กร ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรและหน่วยงานที่ดีที่สุด

2. ด้านการดำเนินงาน พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่มมีการบริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักบริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและมีอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมายไว้ให้อย่างกว้าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ เจษฎา ภูมิศรีแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การพัฒนางานฝ่ายบริหารทรัพยากรโดยเทคโนโลยีสารสนเทศตามกระบวนการพัฒนาระบบ โดยใช้กลยุทธ์การประชุม การประชุมระดมความคิด และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ได้ระบบประมวลผลที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว และได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันมากขึ้น

3. ด้านการรับรู้ผลประโยชน์ พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การได้รับความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะการเข้าใช้ระบบไม่ได้ยุ่งยากซับซ้อนเพียงสแกนบัตรนิสิตทางเครื่องสแกนบาร์โค้ดระบบก็จะประมวลผลข้อมูลทันที ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ โจรงานกิจอำนาญ (2553 : 12-15) กล่าวถึงความสำเร็จในการลงทุนระบบสารสนเทศเชิงกลยุทธ์จะต้องเป็นระบบที่สร้างความเข้าใจและให้บริการที่สร้างความประทับใจ เพราะระบบสารสนเทศเข้าใจถึงความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้าเพื่อจะได้ตอบสนอง และสร้างความประทับใจของลูกค้าให้อยู่กับองค์กรนาน ๆ

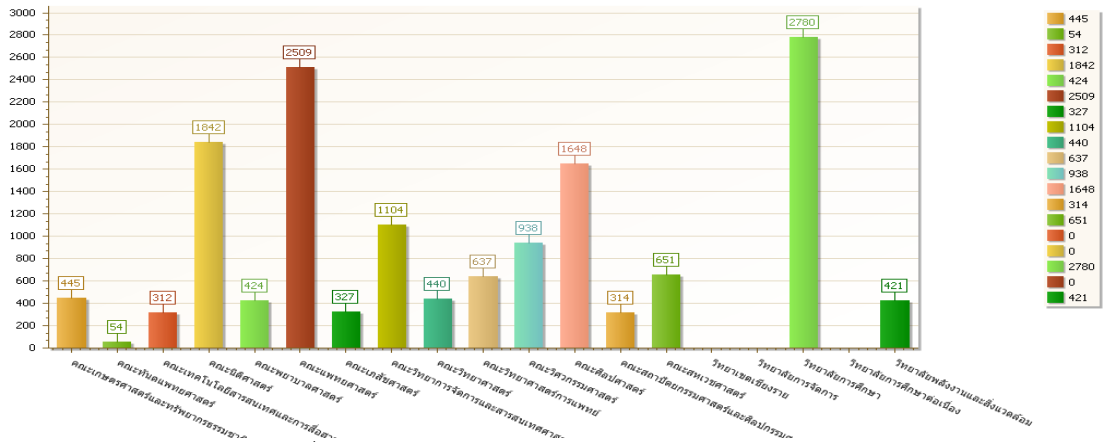
4. ด้านการประเมินผล พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ สามารถรู้ผลคะแนนอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าเว็บแอปพลิเคชันที่ใช้เป็นโปรแกรมที่จะรับข้อมูลจากการสแกนบัตรนิสิตทางเครื่องสแกนบาร์โค้ดแล้วนำข้อมูลจากรหัสนิสิตไปดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำข้อมูลมาจัดเก็บในฐานข้อมูลของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และดำเนินการแยกข้อมูลของนิสิตตามคณะเพื่อนำผลที่ได้มาคำนวณเป็นค่าร้อยละกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อใช้ซื้อทรัพยากรสารสนเทศโดยแสดงเป็นกราฟแท่งที่เข้าใจได้ง่าย และมีคะแนนของการเข้าใช้ระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม แสดงระบบเวลาจริง (Real-time system) อย่างชัดเจน ทำให้นิสิตสามารถรับรู้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี แสงไชย และระพีพร ศรีจำปา (2558 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ผู้โดยสารถือความพึงพอใจต่อการใช้บริการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความรวดเร็ว มีขั้นตอนในการให้บริการไม่ซับซ้อน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

งบประมาณแบ่งตามคณะ



วิทยาลัยการศึกษา: 373,806.00 บาท	คณะทันตแพทยศาสตร์: 7,260.00 บาท	วิทยาลัยเชียงราย: 0.00 บาท	วิทยาลัยการจัดการ: 0.00 บาท	วิทยาลัยการศึกษาคณะป้อง: 0.00 บาท
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์: 42,222.00 บาท	คณะเกษตรศาสตร์: 337,368.00 บาท	คณะศิลปศาสตร์: 221,594.00 บาท	คณะสหเวชศาสตร์: 87,536.00 บาท	
คณะวิศวกรรมศาสตร์: 126,126.00 บาท	คณะวิทยาศาสตร์: 59,164.00 บาท	คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์: 85,652.00 บาท	คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์: 148,446.00 บาท	
คณะเภสัชศาสตร์: 43,970.00 บาท	วิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อม: 56,608.00 บาท	คณะพยาบาลศาสตร์: 57,012.00 บาท	คณะนิติศาสตร์: 247,680.00 บาท	
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร: 41,952.00 บาท	คณะเกษตรศาสตร์และวิทยาการธรรมชาติ: 59,836.00 บาท			

โครงการ 1 แต้ม แลก 1 เล่ม



ภาพที่ 2 แสดงผลการประมวลข้อมูลระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม

**ข้อเสนอแนะ**

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม เพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า เรื่องที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการรับรู้ผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะนิสิตไม่ได้รับรู้ถึงประโยชน์ของการเข้าใช้ระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่มซึ่งมีผลกับการได้รับการจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อหนังสือของคณะที่ตนเองสังกัดอยู่ ดังนั้น ควรจะเพิ่มการประชาสัมพันธ์การเข้าใช้ระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่มให้มากยิ่งขึ้น

2. การศึกษากระบวนการการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม เพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการประเมินผล พบว่า ระดับกระบวนการการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ แสดงการประมวลผลที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะการประมวลผลข้อมูลแสดงเป็นกราฟแท่ง เนื่องจากมหาวิทยาลัยพะเยามีคณะจำนวน 17 คณะ ทำให้ขนาดของกราฟแท่งมีขนาดเล็กมากและดูไม่ชัดเจน ดังนั้น ควรจะเปลี่ยนการแสดงผลข้อมูลเป็นกราฟอื่น ๆ ที่แสดงผลได้ง่ายขึ้น เช่น กราฟวงกลม เป็นต้น

**ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป**

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของนิสิตในระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่มเพื่อการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งมีการใช้ระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่มเฉพาะภายในศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาเท่านั้น ควรจะนำระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม ไปติดตั้งในคณะที่มีห้องสมุดเป็นของตนเอง เพื่อขยายฐานการใช้ระบบให้

ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและช่วยให้คณะสามารถเก็บสถิติการเข้าใช้บริการของนิสิตได้อีกทางหนึ่งด้วยการนำไปใช้ประโยชน์

#### การนำไปใช้ประโยชน์

1. ระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม เป็นทางเลือกในการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อหนังสือของมหาวิทยาลัยพะเยา นอกจากการใช้จ่าย FTES (Full Time Equivalent Student)
2. กระตุ้นกระบวนการมีส่วนร่วมของนิสิตในการเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา
3. ระบบ 1 แต้มแลก 1 เล่ม เป็นการจัดสรรงบประมาณที่มีความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับของทุกคณะภายในมหาวิทยาลัยพะเยา

#### รายการอ้างอิง

- เจษฎา ภูมิศรีแก้ว. (2551). *การพัฒนางานฝ่ายบริหารทรัพยากรโดยเทคโนโลยีสารสนเทศวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด*. ร้อยเอ็ด: วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพรรณ จันทร์แดง. (2557). *ห้องสมุดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย. (2553). *การวางแผน IS/IT เชียงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญชลี แสงไชย และระพีพร ศรีจำปา. (2558). *ความพึงพอใจของผู้โดยสารถี่ใช้บริการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสายการบินต้นทุนต่ำ ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.